

Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET FOLYÓIRATA

2001. DECEMBER

6/6

TARTALOM

Beke Pál: Ajánlás	1
Az egyesületi törvény centenáriuma Franciaországban	2
Történelem – a törvényt megelőzően	3
A törvény szövege. Az 1901. július 1-i törvény az egyesületi szerződésről	5
Történelem – a törvényt követően	5
Az önkéntesek és az egyesületi szektor	6
Hogyan kell létrehozni egy 1901-es törvény szerinti egyesületet?	8
Polgári rádió – egyesületi rádió – Szabad Média Állandó Koordinációja	9
Arcok és szervezetek	10
A törvény a terepen	11
Chalonnés	11
Beauregard és Bassac	12
Saint-Amand-Montrond	13
Montrondi Színház	13
Saint-Amand-i informatikai klub	14
Előadás-animációk a megsegítésért	14
A Saint-Amand-Montrond-i Fiatal Dolgozók Otthona	14
Egyesületek Háza – Grenoble és Rennes	15
Párizsi külvárosi ötemeletnyi egyesület	16
Ifjúsági és Művelődési Ház Alapszabálya	17
A Franciaországi Ifjúsági és Művelődési Házak Konföderációjának Elvi Nyilatkozata	22
Irodalomjegyzék	24
Szándéknyilatkozat – francia-magyar együttműködésről	
Résumé	

A francia 1901-es egyesületi törvény százéves évfordulója alkalmából kiadott tematikus számot szerkesztette:
Kovalcsik József és Mátyus Aliz.
Fordította: Lakatos Ágnes.

SZÍN 6/6 – 2001. december

SZÍN – országos közművelődési folyóirat.
Megjelenik kéthavonta.

A Magyar Művelődési Intézet lapja.
Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ.

Kiadja a Magyar Művelődési Intézet.
Felelős kiadó: BEKE PÁL.

A szerkesztőség címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8.

Postacím: 1251 Budapest, Pf. 101.

Tel.: 201-5053; Fax: 201-5764

e-mail: kalmarj@mmi.hu

matyus@enternet.hu

Magyar Művelődési Hálózat Információs Rendszere MMHIR www.mmi.hu

Megrendelhető a szerkesztőség címén.

Borítóterv: Szüts Eszter.

E számunkat Lévai Jenő grafikus munkáival illusztráltuk.

ISSN 1416-6925

AJÁNLÁS

Sokszor elgondolkodtam már azon, hogy vajon mi a közös a francia bisztrók, kávéházak, kocsmák bárhol lévő és bármiféle teraszainak a járda, az úttest, de leginkább az emberek felé fordított székei és a hazai falusi porták kispadjai között? Ha eltekintek (és játékos kedvemben már hogyan tekinthetnék el!) az egyébként meglévő különbségektől a történelem, a nemzettudat, az infrastruktúra, az anyagiak, a ráérő idő és minden más tekintetben, s ha csak arra gondolok, hogy itt és ott is emberek bámészkodnak, azt kell mondjam, hogy nincs semmi különbség magatartásukban. Itthon s arrafelé is a legérdekesebb látnivaló, a másik ember felé fordul a figyelem még akkor is, ha közben itt vagy ott valakivel fecseg éppen az ücsörgő. Ez a kendőzetlen, de azért tartózkodó figyelem még élt gyermekkorom Budapestjén, de még élt szombathelyi iskoláséim falusi évfolyamtársainál is; az előbbieket székeket hoztak emeletes házakba épített lakásaikból a járda belső oldalára (vagy éppen órákon át bámészkodtak az ablakból), az utóbbiak székeiket cipelték a szombathelyi főtérré az embereket bámulandó. A nagyvárosban aztán elmaradt ez a szokás, bár falun még tetten érhetők a világ felé fordított arcok. A franciáknál azonban még ma is mindenütt ez a természetes.

A szerkesztő által nekem ígért egy oldal terjedelmében nem lehet hosszabb elemzést írnom e jelenségről, ám ha egyszer mégis megkíséreltem, ott kezdem majd, hogy lám, az odavalósi társadalom milyen szerencsésen élte túl (s vajon mitől?) a történelem buktatóit! Még a kollaborációt is győzelemmé változtatták. Rugalmasságuk vélhetően nem pusztán az anyagiak és a jólét eredménye, hiszen ott is volt s van szegénység. A társadalom működőképessége bizonyára nem (csak) pénz, nem csak anyagi fedezet kérdése. Úgy gondolom, hogy ha az előbb csak zárójelbe tett kérdésre egyszer majd árnyalt válaszokat találunk, abban majd elemző szó esik az egyesületekkel átszőtt társadalmunkra, az egyesületeik alapszabályaiban közösen felvállalt korlá-

tokra, az így szabályozott lehetőségekre, az egyéni közreműködők másokért való felelősségére, stb. Reánk azonban nemcsak ugyanaz a történelem vágta be az ajtót, hanem mióta csudák csudájára kitérült, azóta is értékként szorongatjuk korábbi beidegzettségeinket, megzavart gondolkodásunkat, összekevert szavainkat. Nem a másik ember felé fordulunk immár, hanem magunkba befelé, legfeljebb orrunk elé nézünk; kicsit tán szégyelljük magunkat létezésünkben, s bosszantó a többiek zsvaja.

Föl kéne szabadulnunk már!

Valószínű, hogy mint a franciáknál is, ez utóbbihoz hosszú idő, néhány évszázad több polgárosult nemzedéke kell. Ha ennyit várni nem tudunk, különféle gyorsító technikák szükségeltetnek. A társadalom emberi viszonyainak árnyalt kialakulását, az öntudatos, az önmagát érvényesíteni tudó, ám egyidejűleg a másokat toleránsan elviselni képes ember kialakítását segítő technikák; ezt elősegítő körülmények és ezt gyámolító jogrend, és mint arra, hogy mi a teendő, és tanács, hogy mindennek érdekében akkor most mit is tegyünk. Elemi, de általunk fontosnak gondolt részecskéje mindennek az egyesületi keretben megtanulható magatartásformák összessége, a különféle egyesületek együttműködése során kialakítható társadalmi gyakorlat; a mások kedvének, szándékainak, óhajának figyelembevétele, helyesebben annak megtanulása, hogy ez (esetleg akaratunk ellenére) mégis miképpen teendő.

Tematikus számunk néhány francia példát villant eről. Ők így csinálják, csinálták, immár száz éve egy bölcs törvénnyel segítve. Nekünk bizonyára másképpen kell csinálnunk az ehhez hasonlót, saját hagyományaink és habitusunk szerint. De talán nem haszontalan, ha a boldogabb sorsúaktól megtanulunk-ellesünk ezt vagy azt. Ezért szerkesztettük ezt a francia tematikus számot, amit most az Olvasó figyelmébe ajánlok.

BEKE PÁL

